

УДК 78.087:37.015.3

DOI: <https://doi.org/10.34064/khnum1-79.09>**Михайлець Вікторія Вікторівна**

Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського,

кандидат мистецтвознавства, доцент,

кафедра хорового та оперно-симфонічного диригування

e-mail: vik1303vik@gmail.com

ORCID iD: 0000-0003-1983-6601

**Роль емоційного інтелекту
у вокально-хоровій підготовці майбутнього хормейстера**

У статті досліджено роль емоційного інтелекту в професійній підготовці майбутнього хормейстера в контексті вокально-хорового виконавства. Розкрито значення емоційного інтелекту як інтегративного чинника, що забезпечує єдність вокально-виконавських (зокрема сольних), ансамблево-хорових, психологічних і педагогічних аспектів діяльності диригента. Особливу увагу приділено сольному вокальному досвіду як важливій складовій підготовки хормейстера, що сприяє розвитку інтонаційного слуху, вокально-слухового контролю, інтерпретаційного мислення та здатності до голосової демонстрації. У роботі конкретизовано функціональну роль емоційного інтелекту у професійній діяльності хормейстера та виокремлено його основні функції: емоційно-інтерпретаційну, комунікативно-ансамблеву, саморегуляційну та педагогічно-рефлексивну. Обґрунтовано значення емоційного інтелекту для забезпечення ефективної художньої комунікації, психологічної стійкості та педагогічної взаємодії у хоровому колективі. Практична значущість дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів у процесі професійної підготовки хормейстерів, зокрема в інтеграції вокальної (сольної) та диригентсько-хорової підготовки.

Ключові слова: емоційний інтелект; хормейстер; вокально-хорова підготовка; сольний спів; інтерпретація; художня комунікація; педагогічна взаємодія.

© Видавець ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2026.

Це стаття відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-SA 4.0.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Постановка проблеми.

У сучасних умовах розвитку музичного мистецтва та музично-педагогічної освіти особливої актуальності набуває проблема підвищення якості вокально-хорової підготовки, спрямованої на формування професійної компетентності майбутніх фахівців. Вокально-хорове виконавство як складний синтетичний вид музичної діяльності поєднує технічні, художньо-інтерпретаційні та комунікативні аспекти, що вимагає від виконавця не лише високого рівня вокальної майстерності, а й здатності до глибокого емоційного переживання та передачі змісту музичного твору.

Особливого значення в цьому контексті набуває підготовка майбутнього хормейстера, професійна діяльність якого інтегрує виконавський, диригентський і педагогічний компоненти та передбачає активну взаємодію з хоровим колективом. Важливою складовою такої підготовки є поєднання індивідуального (зокрема сольного) та колективного вокального досвіду, що забезпечує формування цілісного уявлення про вокально-хорове звучання, розвиток інтонаційного слуху та здатність до ефективної художньої комунікації.

У цьому зв'язку особливої актуальності набуває проблема дослідження ролі емоційного інтелекту як чинника, що забезпечує ефективність інтерпретаційної діяльності, емоційної саморегуляції, ансамблевої взаємодії та педагогічної комунікації в процесі вокально-хорового виконавства. Попри зростання наукового інтересу до проблеми емоційного інтелекту, його функціональне значення в професійній підготовці майбутнього хормейстера, з урахуванням інтеграції сольного і хорового виконавського досвіду, потребує подальшого теоретичного осмислення та конкретизації.

Останні дослідження та публікації за темою. Питання значення емоційного інтелекту у вокально-хоровій діяльності активно досліджується як в українському, так і в зарубіжному науковому дискурсі. Українські науковці фокусують увагу на педагогічних і психологічних аспектах розвитку емоційного інтелекту у процесі вокально-хорової підготовки. Так, А. Мартинюк (2023) доводить: участь

у хоровому співі сприяє формуванню ключових складових емоційного інтелекту – емпатії, саморегуляції, соціальної чутливості, що виявляється у вищих показниках у хористів порівняно з іншими групами музикантів. Подібної ж позиції дотримується Ф. Мустафаєв (2019), який підкреслює синергетичний характер взаємодії інтелектуальних і емоційно-чуттєвих процесів у творчості вокаліста, вважаючи їх основою художньої виразності. У праці О. Козія (2025) емоційний інтелект розглядається як одна з провідних *soft skills* у підготовці диригентів і хормейстерів, що визначає ефективність комунікації в колективі та педагогічну результативність. Важливим для розширення наукової бази дослідження є огляд, представлений у статті Ю. Шевченко (2022), де проаналізовано праці закордонних науковців, що підтверджують позитивний вплив музичної освіти на розвиток емоційної саморегуляції та емпатії. Зарубіжні дослідження зосереджуються переважно на емпіричному підтвердженні взаємозв'язку між музичною практикою та рівнем емоційного інтелекту. Зокрема, С. Нуссбаум і Ш. Швайнбергер (Nussbaum & Schweinberger, 2021) показали, що музичність безпосередньо корелює зі здатністю розпізнавати і відтворювати емоції у вокальному виконанні. У дослідженні іспанських учених (Juan-Morera, Nadal-García, López-Casanova, Estella-Escobar, 2024) доведено позитивний вплив участі в інклюзивному хорі на емоційне здоров'я (зниження тривожності, підвищення самооцінки й соціальної інтеграції). Аналіз особистісних рис хористів, здійснений німецькими дослідниками (Robens, Monstad, Hagen & Ostermann, 2025), показав їхню вищу відкритість, екстраверсію та доброзичливість, що прямо пов'язане з рівнем психологічного благополуччя та емоційного розвитку. Дослідження К. Петрідіса та співавторів (Petrides, Niven, & Mouskounti, 2006) підтвердило залежність рівня емоційного інтелекту від тривалості творчої практики музикантів і танцівників, що підкреслює важливість систематичного мистецького навчання. Порівняльний аналіз свідчить, що українська наука більшою мірою сконцентрована на методологічному й педагогічному аспекті розвитку емоційного інтелекту у вокально-хоровій підготовці,

тоді як зарубіжні дослідження надають вагомій емпіричній підтвердженню його впливу на психологічне благополуччя, соціальну інтеграцію та художню виразність виконання. Спільним є визнання емоційного інтелекту як ключового чинника професійного й особистісного становлення виконавця, а також як складової педагогічної компетентності майбутніх музикантів і керівників хорів.

Метою статті є теоретичне обґрунтування ролі емоційного інтелекту у професійній підготовці майбутнього хормейстера з урахуванням інтеграції вокального (зокрема сольного) та хорового виконавського досвіду, а також у визначенні його функцій у формуванні інтерпретаційної виразності, колективної взаємодії та педагогічної компетентності.

Наукова новизна дослідження полягає в конкретизації функціональної ролі емоційного інтелекту в професійній діяльності хормейстера як інтегративного чинника, що поєднує вокально-виконавські (зокрема сольні), хорово-ансамблеві, комунікативні та педагогічні аспекти підготовки. Уперше обґрунтовано взаємозв'язок між рівнем розвитку емоційного інтелекту і здатністю майбутнього хормейстера до інтерпретаційного мислення, емоційної саморегуляції та ефективної художньої комунікації в колективі.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання отриманих результатів у системі професійної підготовки хормейстерів, зокрема в інтеграції вокальної та диригентсько-хорової підготовки.

Методологія дослідження. Методологічну основу дослідження становить міждисциплінарний підхід, що поєднує положення музичної педагогіки, психології емоцій та теорії емоційного інтелекту. Такий підхід зумовлений специфікою вокально-хорового виконавства як виду мистецької діяльності, у якому технічні, емоційні та комунікативні процеси перебувають у тісній взаємодії. Емоційний інтелект розглядається як інтегративна характеристика особистості співака й хормейстера, що впливає на інтерпретаційну виразність, сценічну стабільність та ефективність художньої комунікації.

У дослідженні застосовано *теоретичні методи аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення* педагогічного досвіду, що дало змогу систематизувати наукові підходи до проблеми емоційного інтелекту у вокально-хоровій освіті. *Структурно-функціональний аналіз* використано для визначення ролі емоційної саморегуляції, емпатії та емоційної обізнаності у формуванні вокально-виконавської виразності й колективної взаємодії у хорі.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Сольний вокальний досвід як складова професійної підготовки хормейстера. У системі диригентсько-хорової освіти сольний вокальний досвід посідає особливе місце, виступаючи не лише в якості допоміжного, а й системоутворювального компонента професійної підготовки майбутнього хормейстера. Незважаючи на домінування колективних форм музикування у хоровому виконавстві, саме індивідуальна вокальна практика створює підґрунтя для формування ключових виконавських, слухових і педагогічних умінь диригента.

Сольний спів забезпечує розвиток інтонаційної точності, вокально-слухового контролю та усвідомлення звуковидобування, що є необхідними передумовами ефективної роботи з хоровим колективом. Хормейстер, який володіє власним вокальним апаратом і здатний до якісної голосової демонстрації, отримує можливість не лише вербально пояснювати художні завдання, а й безпосередньо моделювати бажане звучання. У цьому контексті сольний вокальний досвід виконує функцію своєрідного «практичного інструмента» диригента, що забезпечує точність інтонаційних настанов, формування єдиного звукового ідеалу та ефективну корекцію виконавських недоліків у процесі репетиції.

Водночас сольна вокальна практика відіграє важливу роль у розвитку інтерпретаційного мислення майбутнього хормейстера. Індивідуальна робота над музичним твором передбачає глибоке емоційно-смісловне осмислення тексту, формування особистісного ставлення до художнього образу та пошук виразних засобів для його втілення. Цей досвід надалі трансформується у здатність диригента до цілісного

бачення хорової партитури, побудови драматургії виконання та керування колективним інтерпретаційним процесом.

Особливого значення в цьому процесі набуває емоційний інтелект, що виступає як внутрішній механізм інтеграції сольного та колективного виконавського досвіду. У сольному співі він забезпечує усвідомлення й регуляцію власних емоційних станів, сприяє глибшому переживанню музичного образу та формуванню емоційно переконливої інтерпретації. У діяльності хормейстера ці якості набувають нового виміру, трансформуючись у здатність до емоційного впливу на колектив, формування спільного емоційного поля та організації художньої комунікації між учасниками ансамблю.

Важливою є також роль емоційного інтелекту в забезпеченні комунікативної ефективності диригента. Володіння власним голосом і досвід сольного виконання дозволяють хормейстеру точніше відчувати вокальні труднощі співаків, проявляти емпатію у педагогічній взаємодії та обирати адекватні способи пояснення й корекції. Це сприяє встановленню довірливих взаємин у колективі, підвищує мотивацію учасників та ефективність репетиційного процесу.

Таким чином, сольний вокальний досвід слід розглядати як невід'ємну складову професійної підготовки хормейстера, що забезпечує не лише технічну й інтонаційну базу диригентської діяльності, а й формує емоційно-інтелектуальний ресурс, необхідний для ефективної художньої та педагогічної комунікації. Його інтеграція з хоровою практикою створює умови для формування цілісної професійної компетентності майбутнього фахівця.

Окреслені положення визначають загальну логіку подальшого аналізу, у якому розкриваються функціональні прояви емоційного інтелекту в інтерпретаційній, колективно-виконавській, психологічній та педагогічній діяльності хормейстера, а також уможливають перехід до визначення функціональних проявів емоційного інтелекту в професійній діяльності хормейстера.

Функціональна роль емоційного інтелекту в професійній діяльності хормейстера. Узагальнення теоретичних положень та аналіз

виконавської і педагогічної практики дозволяють конкретизувати функціональну роль емоційного інтелекту в професійній діяльності хормейстера як інтегративної якості, що забезпечує цілісність вокально-хорового процесу. У цьому контексті доцільно виокремити основні функції емоційного інтелекту, які визначають ефективність інтерпретаційної, виконавської та педагогічної діяльності диригента.

Емоційно-інтерпретаційна функція пов'язана зі здатністю хормейстера до глибокого емоційно-сислового осягнення музичного твору, формування цілісного художнього образу та керування процесом його колективного втілення. Розвинений емоційний інтелект забезпечує адекватне поєднання інтелектуального аналізу партитури з емоційним переживанням музичного матеріалу, що сприяє переконливості інтерпретації.

Комунікативно-ансамблева функція проявляється у здатності диригента вибудовувати ефективну художню взаємодію з хоровим колективом, формувати спільне емоційне поле та забезпечувати ансамблеву злагодженість. Емоційний інтелект дозволяє хормейстеру тонко відчувати емоційні стани співаків, координувати їхню взаємодію та досягати єдності інтонаційних, динамічних і тембрових параметрів звучання.

Саморегуляційна функція визначає здатність хормейстера до управління власними емоційними станами в умовах репетиційної та концертної діяльності. Вона забезпечує психологічну стійкість, здатність до швидкої адаптації у змінних виконавських ситуаціях і підтримання оптимального творчого стану, що є необхідним для ефективного керування колективом.

Педагогічно-рефлексивна функція пов'язана зі здатністю хормейстера до емпатійної взаємодії з учасниками колективу, усвідомлення їхніх індивідуальних особливостей та адаптації методів навчання відповідно до цих особливостей. Емоційний інтелект у цьому випадку виступає як основа педагогічної гнучкості, сприяє формуванню позитивного психологічного клімату та підвищує результативність навчально-виховного процесу.

Биокремлені функції перебувають у тісній взаємодії та формують цілісну систему, у якій емоційний інтелект виступає в якості ключового чинника інтеграції вокально-виконавських (зокрема сольних), ансамблево-хорових і педагогічних компонентів професійної підготовки хормейстера.

Значення емоційного інтелекту для інтерпретаційної виразності й художньої комунікації. У вокально-хоровому виконавстві емоційний інтелект постає як одна з ключових передумов інтерпретаційної виразності. Інтерпретація музичного твору передбачає синтез інтелектуального осмислення та емоційно-чуттєвого переживання, що забезпечує художню переконливість вокального виконання. Дослідники підкреслюють, що емоційний компонент є активним чинником творчого процесу, а не другорядним доповненням до технічної майстерності (Мустафасєв, 2019). Саме розвинений емоційний інтелект дозволяє відчувати внутрішню драматургію музичного матеріалу, знайти баланс між вокально-технічними завданнями та емоційною насиченістю виконання, забезпечуючи цілісність художнього образу.

У контексті художньої комунікації емоційний інтелект виконує роль сполучної ланки між виконавцем, музичним твором і слухачською аудиторією. Співак або учасник хорового колективу, здатний до емпатії та емоційної саморегуляції, створює умови для виникнення атмосфери довіри, відкритості й співпереживання, що значно підсилює вплив музичної інтерпретації. Для хору це також означає вміння вибудовувати міжособистісні взаємини всередині колективу, формувати спільне емоційне поле та досягати високого рівня ансамблевої злагодженості, без якої неможлива переконлива художня комунікація.

Показовими є приклади з виконавської практики. Здатність виконавця точно сприймати й передавати емоційні відтінки вокального звучання безпосередньо впливає на якість художньої комунікації з аудиторією, що підтверджується емпіричними дослідженнями взаємозв'язку музичності і вокальної емоційної перцепції (Nussbaum & Schweinberger, 2021). У хоровому виконанні важливою стає здатність кожного співака «зчитувати» емоційні сигнали диригента

й партнерів по ансамблю, оперативно реагувати на зміни темпу чи динаміки, зберігаючи при цьому цілісність і збалансованість звучання.

Не менш наочно роль емоційного інтелекту виявляється в педагогічній діяльності. Працюючи з учнями над інтерпретацією, наприклад, народної пісні, викладач вокалу звертає увагу не лише на дикційну чіткість чи інтонаційну точність, а й на здатність учня передати емоційний підтекст твору – ніжність, тугу, світлу радість або внутрішнє напруження. Розвиток емоційного інтелекту допомагає учневі усвідомити й відтворити не тільки буквальний зміст тексту, а й приховані смислові та емоційні пласти музики. У роботі хормейстера це проявляється у створенні умов для емоційного занурення в музичний твір усього колективу: через пояснення образного контексту композиції, через використання метафор, асоціативних порівнянь і художніх аналогій, які налаштовують співаків на єдину емоційну хвилю. Такий підхід сприяє формуванню ансамблевої виразності й підвищує якість художньої комунікації з публікою.

Значення емоційного інтелекту для колективної діяльності у вокально-хоровому мистецтві. Хоровий спів функціонує як особлива форма соціально-емоційної взаємодії, у межах якої формуються емпатія, емоційна узгодженість і здатність до колективного переживання художнього образу (Мартинюк, 2023). У цьому контексті емоційний інтелект постає як один із ключових чинників формування ансамблевості, розвитку емпатії та досягнення психологічної злагоженості між співаками й диригентом.

Розвинений емоційний інтелект забезпечує хоровому співакові здатність тонко відчувати емоційні стани колег і адекватно реагувати на них у процесі виконання. Це особливо важливо під час роботи над творами з глибоким драматургічним змістом, де художня виразність формується через колективне переживання музичного образу. Водночас емоційний інтелект сприяє ефективній взаємодії з диригентом через сприйняття не лише вербальних вказівок, а й міміки, жестів, інтонаційно-емоційних сигналів.

Виконавська практика переконливо засвідчує значущість цих якостей. Під час виконання багатоголосних творів кожен співак узгоджує власний тембровий, динамічний та артикуляційний внесок із загальним звучанням. За таких умов емоційний інтелект забезпечує здатність до колективного співпереживання у процесі відтворення музичного матеріалу – своєрідного «спільного дихання» ансамблю. У концертній діяльності, де можливі непередбачувані ситуації, саме емоційна врівноваженість і здатність колективу до швидкої внутрішньої мобілізації стають запорукою стабільності й переконливості виконання. У репетиційній роботі емоційний інтелект відіграє не менш важливу роль. Хормейстер може цілеспрямовано формувати емоційну чутливість колективу через вправи на відтворення різних емоційних станів у співі. У роботі з ансамблями (дуетами, тріо) особливу увагу приділяють здатності «чути партнера», синхронізувати дихання та динаміку, що формує навички колективної художньої комунікації. Важливою складовою злагодженої колективної співпраці є також уміння хормейстера підтримувати спільне емоційне поле ансамблю, що безпосередньо впливає на цілісність звучання та внутрішню логіку інтерпретації.

Значення емоційного інтелекту для психологічної стійкості виконавця. Сценічне хвилювання може негативно впливати на якість виконання, спричиняючи технічні порушення. У цих умовах емоційний інтелект стає важливим внутрішнім ресурсом, що дозволяє зберігати врівноваженість і підтримувати оптимальний творчий стан.

Психологічна стійкість виконавця значною мірою залежить від рівня розвитку його емоційного інтелекту, зокрема здатності до саморегуляції (Petrides et al., 2006). Розвиток емоційного інтелекту стає ефективним засобом формування психологічної стійкості виконавця через планомірну роботу з диханням, тілесними відчуттями та образною уявою. Так, важливим є усвідомлення виконавцем власних емоційних станів і їхнього впливу на звучання. Навички саморегуляції проявляються в цілеспрямованому керуванні диханням, зниженні м'язової напруги та переключенні уваги на художнє

завдання. Емоційний інтелект сприяє й переосмисленню виконавцем власної сценічної поведінки – перетворенню хвилювання на джерело творчої енергії. У практиці це має конкретні прояви: соліст, зосереджуючись на образі твору, здатен трансформувати стрес у виразність виконання.

При цьому колективні форми музикування знижують рівень тривожності і підсилюють відчуття психологічної підтримки (Robens, Monstad, Hagen & Ostermann, 2025). Дослідження також підтверджують, що участь у хоровому колективі позитивно впливає на емоційне благополуччя його учасників (Juan-Moreira, Nadal-García, López-Casanova, Estella-Escobar, 2024).

Значення емоційного інтелекту для педагогічної діяльності. У сучасній диригентсько-хоровій та вокальній педагогіці емоційний інтелект є важливою складовою професійної компетентності викладача (Козій, 2025). Він забезпечує якість навчально-виховної взаємодії та сприяє розвитку особистості учня.

Емоційний інтелект педагога проявляється у його здатності до емпатії, саморегуляції та мотиваційного впливу. Важливою є також художня комунікація з учнем через образні пояснення, метафори й асоціації. На практиці це виявляється у поєднанні технічної роботи над твором із аналізом його емоційної складової, що сприяє розвитку художнього мислення. У діяльності педагога-хормейстера ці параметри набувають колективного виміру через необхідність управління емоційним кліматом колективу. Узагальнення досліджень зарубіжних науковців підтверджує, що розвиток емоційного інтелекту в музичній освіті сприяє підвищенню ефективності педагогічної взаємодії та формуванню емоційно зрілої виконавської особистості (Шевченко, 2022).

Інтеграція підходів. Сучасні дослідники розглядають розвиток емоційного інтелекту як результат інтеграції психолого-педагогічних і музично-виконавських аспектів (Мустафаєв, 2019; Petrides et al., 2006). Психолого-педагогічний вимір передбачає розвиток емпатії, саморегуляції та рефлексії, тоді як виконавський – формування

емоційного досвіду через художню практику. Їх поєднання забезпечує цілісність професійної підготовки музиканта.

Практика показує ефективність такого підходу: поєднання емоційного осмислення твору з технічною роботою сприяє більш глибокій інтерпретації музичного матеріалу та розвитку емоційного інтелекту виконавця. Цей підхід також узгоджується з міжнародними тенденціями мистецької освіти, де емоційний інтелект розглядається як ключовий чинник професійного та особистісного розвитку музиканта (Шевченко, 2022).

Висновки.

Проведене дослідження дозволило встановити, що розвиток емоційного інтелекту є не допоміжною, а системоутворювальною складовою професійної підготовки майбутнього хормейстера, яка забезпечує інтеграцію вокально-виконавських, ансамблево-хорових, психологічних і педагогічних компонентів його діяльності.

1. Визначено, що емоційний інтелект відіграє ключову роль у формуванні інтерпретаційної виразності вокально-хорового виконання, оскільки забезпечує здатність до емоційно-сміслового осягнення музичного твору, глибокого переживання художнього образу та його переконливого відтворення у процесі індивідуального й колективного виконання.

2. Доведено, що в контексті хорового виконавства емоційний інтелект виступає як чинник ефективної художньої комунікації та ансамблевої взаємодії, сприяючи формуванню спільного емоційного поля, узгодженості виконавських дій і досягненню цілісності звучання хорового колективу під керівництвом диригента.

3. Обґрунтовано значення емоційного інтелекту для забезпечення психологічної стійкості виконавця, зокрема здатності до емоційної саморегуляції, подолання сценічного хвилювання та підтримання оптимального творчого стану у процесі концертної діяльності.

4. З'ясовано, що в педагогічній діяльності хормейстера емоційний інтелект виступає як основа емпатійної взаємодії, педагогічної

гнучкості та ефективного управління емоційним кліматом колективу, що підвищує результативність навчально-виховного процесу.

5. Особливу увагу приділено ролі сольного вокального досвіду як невід'ємної складової підготовки хормейстера, що забезпечує розвиток інтонаційного слуху, вокально-слухового контролю та здатності до голосової демонстрації, а також постає як підґрунтя формування інтерпретаційного мислення та емпатійного розуміння виконавських труднощів співаків.

6. Узагальнення теоретичних положень дозволило визначити основні функції емоційного інтелекту в професійній діяльності хормейстера (емоційно-інтерпретаційну, комунікативно-ансамблеву, саморегуляційну та педагогічно-рефлексивну), що утворюють цілісну систему, спрямовану на забезпечення ефективності виконавської та педагогічної діяльності.

Отже, розвиток емоційного інтелекту слід розглядати як одну з пріоритетних умов формування професійної компетентності майбутнього хормейстера, що забезпечує єдність технічної майстерності, художньої виразності, емоційної культури та педагогічної ефективності.

Перспективи дослідження передбачають розробку методичних підходів до цілеспрямованого розвитку емоційного інтелекту в процесі диригентсько-хорової підготовки, зокрема в інтеграції вокальної (сольної) та хорової практики, а також проведення емпіричних досліджень, спрямованих на виявлення взаємозв'язку між рівнем емоційного інтелекту й ефективністю виконавської та педагогічної діяльності хормейстера.

ЛІТЕРАТУРА

- Козій, О. (2025). Роль емоційного інтелекту як soft skills у диригентсько-хоровій підготовці сучасного вчителя музичного мистецтва. *Південноукраїнські мистецькі студії*, 1, 10–14. <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-1.2>
- Мартинюк, А. (2023). Психологічні особливості хорового співу в аспекті формування емоційного інтелекту особистості. *Молодь і ринок*, 3(211), 56–62. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.277518>

- Мустафаєв, Ф. (2019). Синергетика інтелектуального та емоційно-чуттєвого у творчій діяльності вокаліста. *Культура і сучасність*, (1), 55–60. <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2019.180633>
- Шевченко, Ю. (2022). Зарубіжні дослідження впливу музики на розвиток емоційного інтелекту особистості. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*, 2(29), 144–148. <https://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/13260>
- Juan-Morera, B., Nadal-García, I., López-Casanova, B., Estella-Escobar, L. (2024). Exploratory study on the impact on emotional health derived from participation in an inclusive choir. *Healthcare*, 12(13), 1355. <https://doi.org/10.3390/healthcare12131355>
- Nussbaum, C. & Schweinberger, S. R. (2021). Links between musicality and vocal emotion perception. *Emotion review*, 13(3), 211–224. <https://doi.org/10.1177/17540739211022803>
- Petrides, K. V., Niven, L., & Mouskounti, T. (2006). Trait emotional intelligence of ballet dancers and musicians. *Psicothema*, 18(Suppl.), 101–107. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17295965>
- Robens, S., Monstad, A., Hagen, A., & Ostermann, T. (2025). Personality traits of choral singers and their association with perceived mental well-being. *Behavioral sciences*, 15(5), 570. <https://doi.org/10.3390/bs15050570>

REFERENCES

- Juan-Morera, B., Nadal-García, I., López-Casanova, B., Estella-Escobar, L. (2024). Exploratory study on the impact on emotional health derived from participation in an inclusive choir. *Healthcare*, 12(13), 1355. <https://doi.org/10.3390/healthcare12131355> [in English].
- Kozii, O. (2025). The role of emotional intelligence as soft skills in the conducting and choral training of a modern music teacher. *South Ukrainian artistic studies*, 1, 10–14. <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-1.2> [in Ukrainian].
- Martyniuk, A. (2023). Psychological features of choral singing in terms of developing emotional intelligence. *Youth and market*, 3(211), 56–62. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.277518> [in Ukrainian].
- Mustafaiev, F. (2019). Synergy of intellectual and emotional-sensual aspects in the creative activity of a vocalist. *Culture and modernity*, (1), 55–60. <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2019.180633> [in Ukrainian].

- Nussbaum, C. & Schweinberger, S. R. (2021). Links between musicality and vocal emotion perception. *Emotion review*, 13(3), 211–224. <https://doi.org/10.1177/17540739211022803> [in English].
- Petrides, K. V., Niven, L., & Mouskounti, T. (2006). Trait emotional intelligence of ballet dancers and musicians. *Psicothema*, 18(Suppl.), 101–107. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17295965> [in English].
- Robens, S., Monstad, A., Hagen, A., & Ostermann, T. (2025). Personality traits of choral singers and their association with perceived mental well-being. *Behavioral sciences*, 15(5), 570. <https://doi.org/10.3390/bs15050570> [in English].
- Shevchenko, Yu. (2022). Foreign research on the influence of music on the development of emotional intelligence. *Scientific bulletin of Melitopol State Pedagogical University. Series: Pedagogy*, 2(29), 144–148. <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/13260> [in Ukrainian].

Viktoriia Mykhailets

Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Arts,
 PhD in Art Studies, Associate Professor,
 Department of Choral and Opera-Symphonic Conducting
 e-mail: vik1303vik@gmail.com
 ORCID iD: 0000-0003-1983-6601

The role of emotional intelligence in the vocal and choral training of a future choir director

Statement of the problem. Modern music education requires better training of a future choirmasters, combining vocal, conducting, and teaching skills. In this context, emotional intelligence becomes important, as it supports expressive interpretation, artistic communication, and effective interaction in vocal and choral performance.

Objectives, methods, and novelty of the research. The purpose of the study is to explore the role of emotional intelligence in the professional training of a choirmaster, with attention to the connection between solo and choral singing. The study is based on theoretical analysis, generalization of research, and observations from vocal and choral practice. The novelty of it lies in defining the main functions of emotional intelligence in choirmaster training.

Research results. The results of the study shows that emotional intelligence helps combine technical skills, expressive performance, and effective teaching. It supports

understanding of musical content, ensemble coordination, emotional stability, and interaction within the choir. It has been determined that emotional intelligence plays a key role in the formation of interpretative expressiveness of vocal and choral performance, as it provides the ability to emotionally and semantically comprehend a musical work, deeply experience an artistic image, and convincingly reproduce it in the process of individual and collective performance. The generalization of theoretical provisions allowed us to determine the main functions of emotional intelligence in the professional activity of a choirmaster – emotional-interpretative, communicative-ensemble, self-regulatory, and pedagogical-reflective, which form a holistic system aimed at ensuring the effectiveness of performing and pedagogical activities. Particular attention is paid to the role of solo vocal experience as an integral component of choirmaster training, which ensures the development of intonation hearing, vocal audio control, and the ability to vocal demonstration, and also serves as a basis for the formation of interpretive thinking and empathetic understanding of singers' performance difficulties.

Conclusion. *Thus, emotional intelligence is an essential part of a choirmaster's professional competence, it is not an auxiliary, but a system-forming component of the professional training of a future specialist, which ensures the integration of vocal, ensemble-choral, and psychological and pedagogical components of his activity.*

Keywords: *emotional intelligence; choirmaster; vocal and choral training; solo singing; interpretation; artistic communication; music education.*

*Стаття надійшла до редакції 10.04.2026,
рекомендована до друку 1.06.2026, оприлюднена 29.06.2026.*